

LUTHEROVA DEKÁDA 2011

Sola fide

1. Čo je viera

„Viera je zaiste podstatou toho, čoho sa nádejame, a dôvodom toho, čo nevidíme.“ (Žid 11, 1)

Na začiatok nášho uvažovania o viere by sa azda žiadalo vysvetliť, čo je vlastne viera. Toto však nie je jednoduchá úloha, pretože význam slova „viera“ sa postupne v dejinách menil a aj dnes má u mnohých ľudí rôzny význam. Hoci my – veriaci ľudia – si pod pojmom „viera“ automaticky predstavíme vieru v Pána Boha, viera nie je len záležitosťou kresťanov. Každý človek predsa niečomu verí, a tak by sme mohli slovu viera dať tri rôzne významy:

1. Verím v niečo

Viera týmto spôsobom je azda najstaršia na svete. Ľudia odjakživa verili v niečo, pričom predmet ich viery závisel od toho, kde žili a aká bola ich miera poznania. Starí Gréci verili v boha slnka, boha mora, boha lásky, boha života či boha smrti. Takisto Rimania verili v svojich bohov a rovnako tak aj mnohé iné národy na svete. Je zaujímavé, že hoci v tých pradávnych časoch neexistovala ešte Biblia a ľudia vo svojej viere neboli jednotní, predsa všetci v niečo verili. Aj v tých najodľahlejších kútoch sveta, aj v tých najhlbších pralesoch či v tých najopustenejších savanách existovala už od pradávna viera v čosi mocné, neviditeľné, a predsa všade prítomné. Predstava ľudí o bohu bola rozdielna, no predsa všetci cítili, že niečo medzi nebom a zemou musí byť. V tejto spleti rôznych náboženstiev žili aj Židia, ktorí verili v Hospodina – Boha Starej zmluvy. Ich viera sa stala základom kresťanstva a postupne sa rozšírila do celého sveta.

Existuje mnoho ľudí, ktorí nie sú veriaci v náboženskom zmysle slova a predsa hovoria, že v niečo veria. Jedni veria v osud, iní veria v lásku či spravodlivosť alebo len tak – v dobro ľudí.

Takáto viera u všetkých znamená iba vedomie že to, v čo veríme, skutočne existuje. Verím že existuje boh, verím, že na svete ešte nezanikla láska a spravodlivosť, verím že čosi riadi môj život. Je to pasívna viera, ktorá iba konštatuje, no nijakým spôsobom nemení náš život. Je to viera, ktorá je sama celé roky nemenná.

2. Verím niekomu

Ak nám niekto niečo povie, je na nás, či jeho slovám veríme, alebo nie. Komunikácia s človekom nás však denne núti klásť si vedome či nevedome túto otázku. Veď denne dostávame mnoho informácií alebo dokonca ponúk či sľubov. Pri každej musíme okamžite vyhodnotiť, či je spoľahlivá, a teda dôveryhodná, alebo nie. Veríme tomu, že slová či sľuby, ktoré počujeme, sú pravdivé? Rovnako je to aj vo vzťahu s Bohom. Aj On nám niečo hovorí a my Mu buď veríme, alebo nie.

Tak dostáva slovo „viera“ trochu širší význam. Oproti tomu prvému významu je tu posun v tom, že kým v prvom bode nám stačilo vedomie, že Boh existuje, tu už musí prísť k nejakej komunikácii. Boh nám niečo hovorí a my na to odpovedáme našou vierou alebo našou neverou.

Opäť je tento druh viery charakteristický aj pre ľudí mimo kresťanstva. Veď každý človek musí veriť minimálne ľuďom okolo seba, ak už nie priamo Bohu. Mnohí ľudia sú dnes odkázaní na to, aby verili svojim blízkym, a noviny či televízia nám každý deň prinášajú správy o ľuďoch, ktorí na svoju vieru, žiaľ, aj doplatili. To nás utvrdzuje v tom, že človek musí stále znova prehodnocovať svoju vieru a dôkladne zvažovať, komu bude veriť.

Tieto prvé dva významy slova „viera“ sú typické pre Starú zmluvu. Tam tiež ide často práve o tieto dva spôsoby viery. Izraelci jednak verili, že Boh existuje a že je s nimi, a jednak tomuto Bohu verili, keď im sľuboval ochranu a pomoc. Pred závažné rozhodnutia boli stavaní všetci biblickí otcovia: Abrahám, ktorému Boh zaslúbil novú zem a potomstvo, Izák, ktorému Boh sľúbil požehnanie, Jákob,

ktorému Boh sľúbil ochranu na úteku. Rovnako tak Mojžiš, Józua, Samuel, Dávid a mnohí iní. Boh im dával zasľúbenia a oni odpovedali tým, že Jeho slovám verili.

3. Viera ako vzťah

Pán Ježiš však prináša nový význam slova „viera“ a predstavuje vieru v novom zmysle. Nabáda nás, aby sme s naším Bohom mali vrúcny a láskyplný vzťah. Poukazuje na lásku, akou nás nebeský Otec miluje, a žiada, aby sme odpovedali láskou. Nabáda nás, aby sme Pána Boha nazývali Otcom a správali sa ako Jeho deti. Sám nás nazýva priateľmi a nie sluhami. To je už niečo úplne iné. To je aktívny vzťah, ktorý je založený na komunikácii prostredníctvom slov i prostredníctvom skutkov a citov. Pán Boh nás miluje a my Jeho tiež, On nám dáva mnoho darov a my odpovedáme vďakou a chválou, On nás napomína a my činíme pokánie.

Takáto viera už nie je statická a nemenná. Nie je to už iba skalopevné presvedčenie o tom, že niečo existuje. Nie je to už len vedomie, s ktorým si vystačíme po celý život. Je to dynamický vzťah, ktorý sa každý deň mení. Niekedy je možno veľmi intenzívna a silná – ak trávime spolu veľa času a máme veľa spoločných zážitkov a skúseností –, inokedy trochu ochladne – ak sa necháme zavalit' povinnosťami a zabudneme na Boha.

Takáto viera je typická pre vzťah človeka a Boha. Takúto vieru nenájdeme u neveriacich ľudí a je to výsostný dar Božích detí. Takáto viera obohacuje náš život, pretože v nej získavame nielen presvedčenie o existencii dobrých vecí, ale aj tieto veci priamo. Veď Boh nám – svojim deťom – dáva všetko, čo nám treba k životu, a my okrem týchto darov získavame aj Otca, priateľa, pomocníka, ochrancu a hlavne záchrancu.

A tak kým kedysi bola viera len výplňou prázdnych miest ľudského poznania, kým kedysi bola iba predmetom ľudskej nádeje a dôvodom všetkého nepoznaného a neviditeľného, dnes je pre nás – kresťanov – mostom, ktorý nás môže previesť do iného sveta – sveta neviditeľného, nepoznaného, a predsa blízkeho. To už nie je viera, ktorá je iba bezduchým opakom poznania pre človeka, ktorý veci nepoznané nahradí vierou v čosi neurčité. To je viera, ktorá nám dáva presne poznať Boha, pretože je to viera, ktorá žije, komunikuje a poznáva. Náš Boh nie je záhadný, skrytý a zhmotnený len do troch písmeniek „BOH“. Je nám úplne zjavený, zhmotnený do tela Pána Ježiša Krista a predstavujúci nám konkrétne skutky – skutky lásky – a konkrétnu stratégiu záchrany sveta a človeka.

Preto sa my – kresťania – nemusíme za svoju vieru hanbiť. Nemusíme sa báť, že by sme azda pôsobili ako naivní ľudia, ktorí za vieru skrývajú svoju hlúposť. Práve naopak. Môžeme byť na svoju vieru hrdí, pretože ona nám dáva nové poznanie – poznanie Boha. Veď skrze vieru poznáme Trojjediného Pána a presne vieme, čo bude s nami potom, keď sa skončí náš časný život. Vďaka viere máme rozšírený obzor poznania a vieme, prečo je svet v takom stave, v akom je. Vďaka viere poznáme aj pôvod všetkého a vďaka viere máme aj predmet všetkej našej nádeje.

Pestujme preto svoju vieru v zmysle tohto tretieho významu pojmu „viera“ a za takúto vieru Pánu Bohu ďakujeme a bud'me na ňu hrdí.

Štefan Kiss